

Briselē, 2015. gada 25. novembrī
(OR. en)

14201/15

RECH 278

PIEZĪME

Sūtītājs:	Pastāvīgo pārstāvju komiteja (I)
Saņēmējs:	Padome
Iep. dok. Nr.:	13930/15 RECH 272
Temats:	Projekts – Padomes secinājumi par pētniecības integritāti – <i>pieņemšana</i>

1. Prezidentvalsts Luksemburga pētniecības integritāti uzskata par vienu no savām svarīgākajām prioritātēm pētniecības un inovācijas jomā. Šajā sakarā prezidentvalsts ir ierosinājusi projektu Padomes secinājumiem par šo jautājumu. Secinājumu projektu Pētniecības jautājumu darba grupā apsprieda 2015. gada 5. un 26. oktobrī un 5. novembrī.
2. Pastāvīgo pārstāvju komiteja 2015. gada 20. novembra sanāksmē izskatīja šo secinājumu projektu, atrisināja vēl neatrisinātos jautājumus un vienojās secinājumu projektu nosūtīt Padomei (Konkurētspēja) pieņemšanai 2015. gada 30. novembra un 1. decembra sanāksmēs. PL pēc nesējām valsts vēlēšanām ir vispārēja izpētes atruna par tekstu (kā norādīts šīs piezīmes pielikuma zemspītras piezīmē).
3. Tādēļ Padome (Konkurētspēja) tiek aicināta pieņemt secinājumus, kas izklāstīti šīs piezīmes pielikumā.

PROJEKTS – PADOMES SECINĀJUMI PAR PĒTNIECĪBAS INTEGRITĀTI ^{1, 2}

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ATGĀDINOT

- Komisijas ieteikumu par Eiropas Pētnieku hartu ³, kurā izklāstīts ētiskas prakses pamats un ētikas pamatprincipi pētniekiem un saistītām organizācijām, lai tie savā darba vidē rīkotos atbildīgi;
- ka ES pētniecības un inovācijas pasākumos ir jārespektē ētikas pamatprincipi un integritāte, kā tos ievēro pasākumos, uz kuriem attiecas ES Pētniecības un inovācijas pamatprogramma "Apvārsnis 2020" ⁴;
- ka ir jārespektē akadēmiskā brīvība un brīvi pētījumi eksaktajās zinātnēs, kā noteikts Eiropas Savienības Pamattiesību hartā;
- Eiropas Rīcības kodeksu par pētniecības integritāti ("*The European Code of Conduct for Research Integrity*") ⁵, ko izstrādājis Eiropas Zinātnes fonds (ESF) un Eiropas zinātņu akadēmiju asociācija (ALLEA);

¹ PL: vispārēja izpētes atruna.

² Šajos secinājumos pētniecības integritāte attiecas uz pētījumu veikšanu, ievērojot augstākos profesionālisma un precizitātes standartus, un publikācijās un citur pieejamās pētījumu rezultātu vēstures precizitāti, objektivitāti un patiesumu. Laba pētniecības prakse ietver pētniecības ētiku priekšlikuma un eksperimentālajā stadijā, kā arī publikāciju ētiku tās analīzē un izplatīšanā (galvenais avots: *Irish Universities Association* – www.iua.ie – un *Royal Irish Academy* – www.ria.ie –).

³ 7321/05.

⁴ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1291/2013 (2013. gada 11. decembris), ar ko izveido Pētniecības un inovācijas pamatprogrammu "Apvārsnis 2020" (2014.–2020. gads).

⁵ *The European Code of Conduct for Research Integrity* (ESF un ALLEA, 2011) pieejams http://www.esf.org/fileadmin/Public_documents/Publications/Code_Conduct_ResearchIntegrity.pdf

Pētniecības integritāte kā būtisks pētniecības izcilības aspekts un tās sociālekonomiskā nozīme

1. UZSKATA, ka pētniecības integritāte ir pamats kvalitatīvai pētniecībai un priekšnoteikums, lai sasniegtu izcilību pētniecībā un inovācijā Eiropā un ārpus tās. UZSVĒR, ka ir svarīgi, lai pētniecība un inovācija balstītos uz akadēmisko brīvību un integritāti, kas ir uzticamas zināšanu bāzes būtisks elements, nodrošinot sociālekonomisko attīstību un progresu, kā arī uzlabojot iedzīvotāju dzīves līmeni, veselību un labklājību;
2. ATZĪST zinātnisko rezultātu un zinātniskās informācijas izplatības pieaugumu visā pasaulē un šajā sakarā UZSVĒR labas prakses nozīmi visos pētniecības un inovācijas cikla posmos;
3. ATZĪST atvērtas zinātnes kā pētniecības integritātes stiprināšanas mehānisma lielo nozīmi, kurpretim pētniecības integritāte vienlaicīgi veicina atvērtu zinātņi;

Pētniecības pārkāpumu sociālekonomiskā ietekme un to novēršana

4. ATZĪST, ka integritāti gan publiskā, gan privātā sektora pētniecībā var iedragāt pētniecības pārkāpumi ⁶, un ATZĪST, ka pētniecības pārkāpumi, tostarp apšaubāma pētniecības prakse, var radīt ievērojamas negatīvas sekas attiecībā uz ekonomiku un izmaksām gan publiskajā, gan privātajā sektorā, un tiem var būt ietekme uz:
 - a) *atsevišķām personām un sabiedrību*: aprītē var nonākt kļūdaini rezultāti vai nedroši pētniecības un inovācijas produkti vai procesi, vai arī tie var tikt publiskoti, un sabiedrība vai citi zinātnieki var tos plaši atzīt ar visām no tā izrietošajām nopietnajām sekām, tostarp kavējot zinātnes attīstību;

⁶ Ar pētniecības pārkāpumiem saprot pētniecības integritātes pārkāpumus. Pētniecības pārkāpumi ietver safabricēšanu, falsifikāciju, plaģiātismu vai piesavināšanos, ierosinot, atveidojot rezultātus vai ziņojot par tiem, un citu apšaubāmu pētniecības praksi, jo šādi pārkāpumi kaitē pētījumu rezultātu vēsturei (galvenais avots: *OECD (2007): Paraugprakse zinātniskās integritātes nodrošināšanā un pārkāpumu novēršanā ("Best practices for ensuring scientific integrity and preventing misconduct")*).

- b) *sabiedrisko kārtību*: neuzticami dati vai apšaubāmi ieteikumi var novest pie nekvalitatīvas politikas izstrādes;
 - c) *publiskām iestādēm*: var tikt vājinātas iestāžu spējas kompetenti un atbildīgi stimulēt un veicināt pētniecību;
 - d) *sabiedrības uzticēšanos*: pētniecības pārkāpumi un publisko līdzekļu ļaunprātīga izmantošana var iedragāt sabiedrības uzticību un atbalstu zinātnei, un tādējādi apdraudēt pētniecības un inovācijas finansējuma stabilitāti;
5. UZSKATA, ka, respektējot akadēmisko brīvību, galvenā atbildība par pētniecības integritāti gulstas uz pētniekiem pašiem, kaut pastāv vispārēja atbildība arī iestāžu līmenī; tādēļ AICINA veicināt iestāžu pētniecības integritātes kultūru, lai galvenokārt ar skaidriem iestāžu noteikumiem, procedūrām un pamatnostādņēm, kā arī ar apmācību un darbaudzināšanu, balstoties uz paraugprakses apmaiņu, radītu vidi, kas ir labvēlīga atbildīgai rīcībai individuālā un iestāžu līmenī;
6. UZSVER, ka ir vajadzīgi pasākumi, lai novērstu un nepieļautu pētniecības pārkāpumus, tostarp apšaubāmu pētniecības praksi; AICINA pētniecības organizācijas un dalībvalstis rast piemērotus līdzekļus iespējamu pārkāpumu pārbaudei attiecībā pret pētniekiem un vajadzības gadījumā arī pret iestādēm, kurās notiek pētniecības pārkāpumi; un UZSVER izglītības, apmācības un mūžizglītības nozīmi, kāda tai šajā ziņā var būt pētnieku karjeras dažādos posmos;

Pētniecības integritātes veicināšana ES un dalībvalstu līmenī

7. IR VIENISPĀRĀTIS par pētniecības integritātes veicināšanas nozīmību un priekšrocībām individuālā un iestāžu līmenī un UZSKATA, ka pētniecībai ES un dalībvalstu līmenī būtu jābalstās uz principiem, kas norādīti Eiropas Rīcības kodeksā par pētniecības integritāti, ko izstrādājis Eiropas Zinātnes fonds (*ESF*) un Eiropas zinātņu akadēmiju asociācija (*ALLEA*), un tie ir šādi:
- godīgums;
 - ticamība;
 - objektivitāte;
 - taisnīgums un neatkarība;
 - atklāta saziņa;
 - rūpības pienākums;
 - patiesums;
 - atbildība par nākamajām zinātnieku paaudzēm;
8. UZSVER, ka ir jāīsteno pētniecības integritātes principi, kas ir garantija kvalitatīvai pētniecībai Eiropā, vienlaikus novēršot papildu administratīvo slogu; šajā sakarā ATZĪST centienus, ko īsteno zinātnieku aprindas, tostarp Eiropas pētniecības telpas (EPT) ieinteresētās personas un citas starptautiskas organizācijas, kā arī attiecīgās valstu iestādes, atbalstot pašreizējo principu un kodeksu īstenošanu;
9. IR GANDARĪTA par to, ka Komisija minēto Eiropas Rīcības kodeksu par pētniecības integritāti piemēro pamatprogrammai "Apvārsnis 2020"; un AICINA kodeksu konsekventi piemērot ES finansētā pētniecībā;

10. AICINA dalībvalstis un Komisiju veicināt pašreizējos pētniecības integritātes tīklus, tādus kā Eiropas Pētniecības integritātes biroju tīkls (*ENRIO*), tostarp apmācības pasākumus, balstoties uz pasniedzēju apmācības principu, lai uzlabotu pētniecības integritātes prakses saskaņotību Eiropā;
11. AICINA dalībvalstis, sadarbojoties ar Komisiju, pastiprināt centienus attiecībā uz savstarpējas mācīšanās pasākumiem, tostarp saistībā ar Eiropas Pētniecības telpas un inovācijas jautājumu komiteju (*ERAC*), kā arī pamatprogrammas "Apvārsnis 2020" politikas atbalsta instrumentu; MUDINA apmainīties ar paraugpraksi pētniecības integritātes jomā, piemēram, pasākumos, kas saistīti ar izglītību, tostarp doktorantūras un attiecīgajās mūžizglītības programmās, kā arī institucionālo pārmaiņu veicināšanā;
12. AICINA dalībvalstis, pētniecības finansētājus un pētniecības aprindas kopīgi pētīt veidus, kā mazināt stimulus pētniecības pārkāpumiem, galveno uzmanību pievēršot pozitīviem pētniecības kvalitātes veicināšanas stimuliem, un izstrādāt pamatnostādnes, lai novērstu pārkāpumus;
13. AICINA visus iesaistītos dalībniekus, tostarp atsevišķus pētniekus, pētniecības aprindas, organizācijas, kas nodarbojas ar pētniecību, un organizācijas, kas finansē pētniecību, universitātes, publiskas iestādes un zinātnisko izdevumu redaktorus, definēt un īstenot politiku, lai veicinātu pētniecības integritāti un novērstu un nepieļautu pētniecības pārkāpumus, tostarp apšaubāmu pētniecības praksi.
